

Ášši/Sak 26/13: Høringsuttalelse til høringsdokument om vurdering av endringer av nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NI)

Saksfremstilling:

Ved kongelig resolusjon av 21.september 2001 ble nasjonal institusjon for menneskerettigheter etablert ved Norsk senter for menneskerettigheter (SMR) ved Juridisk Fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO). Styret for UiO vedtok 12.mars 2013 at SMR senest og fra og med 30.juni 2014 ikke lenger skal være nasjonal institusjon.

Basert på en rapport fra en tverrdepartemental arbeidsgruppe etablert i august 2012, så har Utenriksdepartementet sendt ut på høring et lovforslag hvor de foreslår endringer i mandat og organisering/struktur av Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter (NI).

Gáldu har i sin nåværende strategiplan stadfestet et ønske om at Gáldu får de oppgaver som tilligger en NI innenfor urfolksfeltet. I den forbindelse vises det til en utredning gjort av John B. Henriksen for Gáldu i 2009 hvor en eventuell tilknytning til Samisk høgskole i Kautokeino er vurdert, men også spørsmålet om en fremtidig utvikling av Gáldu til en nasjonal institusjon for urfolks rettigheter er drøftet. Per i dag finnes det ikke egne NI for urfolks rettigheter, hvilket betyr at overvåkning, rådgivning, informasjon mv om urfolks rettigheter søkes ivaretatt av de nasjonale NI innenfor det brede mandatet som en NI har.

Gáldu har på administrativt nivå kommet med innspill til arbeidet med å etablere en ny NI. Gáldus innspill er referert i høringsdokumentet, hvor det fremkommer at Gáldu primært hadde ønsket en modell hvor Gáldu får særskilt status som NI for urfolks rettigheter (en modell som ikke finnes i dagens MR-system). Videre fremkommer det at både Gáldu og Sametinget opprinnelig ønsket et kommisær-modell, med en egen nasjonal urfolkskommisær. Løsningen med særskilte fag-kommisærer har ikke fått støtte i departementet, som foreslår å etablere en nasjonal NI under ledelse av en direktør og et styre, ikke ulikt måten Gáldu ledes på i dag.

Gáldu styrets uttalelse:

Det vises til Utenriksdepartementets høringsbrev datert 24.juni 2013 om vurderinger av endringer av nasjonal institusjon for menneskerettigheter.

Gáldus styre har behandlet høringssaken i styremøte 20.september 2013, og har følgende innspill til departementets videre arbeid med etablering av en ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter i Norge.

1. Overordnede rammer for en ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter

Gáldu- kompetansesenteret for urfolksrettigheter mener det er positivt at departementet nå legger frem et lovforslag med forslag til endringer i organisasjon/struktur og klargjøring av mandat for Norges nasjonale institusjon (NI) for menneskerettigheter. Det er etter vår mening viktig at den norske regjeringen ønsker å oppfylle kravene som Paris-prinsippene stiller for A-status institusjoner blant de nasjonale NI. Gáldus styre har stor forståelse for at situasjonen som har oppstått, med nedgradering av Norges NI til B-status, krever at saken har høy prioritet og at en endelig løsning må finnes innen kort tid.

Prinsipielt mener Gáldus styre at det er behov for nasjonale menneskerettighetsinstitusjoner med særskilt kompetanse innenfor urfolksrettigheter. En ny NI skal overvåke, drive med rådgivning og informasjon om urfolks rettigheter. Samenes status som urfolk i Norge er stadfestet gjennom Norges ratifisering av ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater, Grunnlovens § 110 a, ulike politiske prinsippmeldinger, FNs Urfolkserklæring fra 2007 og Norges periodiske rapporteringer til ulike overvåkingsorganer innenfor FN-systemet. I utkastet til ny revidert grunnlov, foreslås det at samenes urfolksstatus eksplisitt anerkjennes i en ny §108 i Grunnloven. Gjennom det rettslige rammeverket har norske myndigheter fastsatt en rettslig, politisk og moralsk forpliktelse til å tilrettelegge forholdene slik at samene selv skal kunne sikre og påvirke det samiske samfunnets utvikling. Det rettslige rammeverket gir samene i Norge en rett til å ivareta sine interesser, ved viktige lovendringer og andre typer prosesser som vil påvirke hvordan myndighetene ivaretar samenes rettigheter som urfolk. NI må derfor ha den nødvendige legitimitet hos det samiske samfunnet og ha den nødvendige kompetansen i urfolksrettslige spørsmål for å sikre effektiv gjennomføring av samenes menneskerettigheter slik de folkerettslige instrumentene forutsetter.

Gáldu har vedtatt i vår strategiplan et mål om at Gáldu i fremtiden bør utvikles slik at vi får det nasjonale ansvaret som en NI har innenfor feltet urfolksrettigheter. Gáldu ser fortsatt dette som et reelt alternativ, men uavhengig av Gáldus fremtidige funksjon så mener vi at en norsk NI må tilstrebe seg å oppfylle kravene til A-status etter Paris-prinsippene. Slik vi forstår høringsdokumentet er det nettopp dette som er formålet med forslaget til ny lov om nasjonal NI. Videre støtter Gáldus styre at en ny NI skal ha lovmessig forankring og at NI skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i samfunnet. Gáldu vil sette særlig fokus på hvordan en fremtidig NI på best mulig måte skal kunne ivareta urfolksrettighetene gjennom sin virksomhet.

Det følger av Gáldus vedtekter at kompetansesenteret har til formål å øke kunnskapen om og forståelsen for urfolksrettigheter og samiske rettigheter. Kompetansesenteret skal være en faglig selvstendig institusjon. Bakgrunnen for opprettelsen av Gáldu følger av St. meld. Nr. 21 (1999-2000), menneskeverd i sentrum, Handlingsplan for menneskerettigheter og St.meld. nr. 33 (2001-2002). Gáldu skulle være et supplement

til eksisterende menneskerettighetsmiljøer og institusjoner. Gáldu skal samle inn, bygge opp, systematisere, vedlikeholde, bearbeide, tilrettelegge og formidle relevant informasjon og dokumentasjon om urfolksrettigheter nasjonalt og internasjonalt. Kompetansesenteret kan også påpeke behovet for forskning på aktuelle områder. Målgrupper for Gáldus virksomhet er alle som søker kunnskap om urfolksrettigheter nasjonalt og internasjonalt, herunder skoler, frivillige organisasjoner, offentlige institusjoner og myndigheter. Gáldu skal primært tilrettelegge og formidle informasjon overfor målgrupper i Norge. Gáldu kan også tilrettelegge og formidle informasjon overfor aktuelle målgrupper i andre land, i den grad det har kapasitet til det.

Gáldu tjenestetilbud skal utformes og sees i sammenheng med andre sammenlignbare nasjonale og internasjonale tilbud. Gáldu er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, slik også ett nytt NI skal organiseres. Gáldu ledes av et styre som består av fem medlemmer og to varamedlemmer, og den daglige driften ledes av daglig leder. Styrets kandidater foreslås av Universitetet i Tromsø, Høgskolen i Oslo, KS, Senter for Menneskerettigheter, Samisk Høgskole og Samerådet, mens det er FAD og Sametinget som oppnevner styret. Inneværende styre besitter høy akademisk relevant kompetanse og gir senteret et bredere kompetansegrunnlag og tilgang på faglig relevant nettverk.

Sammenlikner man Gáldus organisering og virksomhet er det mange likhetstrekk med den foreslåtte nasjonale norske NI, bortsett fra det åpenbare at NI har et bredt mandat som strekker seg over hele menneskerettighetsfeltet.

Det fremgår av høringsdokumentet at NI vil kunne bidra til å øke bevisstheten om menneskerettighetene og gjennomføringen av disse i Norge, både hos offentlige organer, private og befolkningen generelt. Videre vil den kunne bidra til å øke befolkningens kunnskap om de nasjonale og internasjonale klageordninger på menneskerettighetsfeltet, herunder både muligheter og begrensningene for å fremme klager. Gáldus erfaring er at det er nettopp økt bevissthet om urfolksrettigheter og gjennomføringen av disse og økt kunnskap om klageordninger som er områder verken dagens NI eller Gáldu har kunnet fremme hittil. Da det legges til grunn at NI skal kunne bidra til at de eksisterende institusjoners arbeid med menneskerettigheter blir bedre samordnet, ser vi det som naturlig at det også vurderes hvordan miljøer som naturlig ville hørt under NI, faktisk kan knyttes til NI, under gitte forutsetninger.

Gáldus styre ser behovet for å ha en grundigere drøfting og vurdering av særlig to aspekter som går på de mer overordnede rammevilkårene for en ny NI:

- 1. NIs tilknytning til Stortinget.**
- 2. Økonomiske ressurser for NI.**

Gáldus styre merker seg at det er foreslått et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underlagt Utenriksdepartementet. Gáldu hadde ønsket en grundigere drøfting i høringsdokumentet om en mulig tilknytning til Stortinget, for å sikre at NI får tilstrekkelig uavhengighet fra den utøvende myndigheten (regjeringen). Gáldus styre ønsker at dette alternativet drøftes nærmere under det videre arbeidet med lovforslaget. Gáldus styre ser at en organisering i form av et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter vil kunne oppfylle kravene til uavhengighet fra utøvende

myndighet, men da må også uavhengigheten sikres i andre ledd, herunder styresammensetning/valg til styret. Her kan det være problematisk at regjeringen/departementet har oppnevningssmulighet til NIs styre. Gáldu ser for øvrig et behov for at loven legger opp til en årlig behandling av NIs årsrapport/ gjennomgang av menneskerettighetssituasjonen i Norge, slik f.eks Sametingets årsmelding behandles etter samelovens § 1-3.

Når det gjelder økonomiske ressurser for NI, vil Gáldus styre vise til at dagens NI allerede er underbemannet og underfinansiert i forhold til det brede mandatet det har. Sammenliknet med dagens budsjetttramme for NI, vil en videreføring av dagens nivå etter vår vurdering ikke være tilstrekkelig for å sikre en forsvarlig drift av en ny NI, i tråd med Paris-prinsippene. Slik vi har forstått det så stilles det i Paris- prinsippene krav til tilstrekkelig finansiering av en NI. Gáldus styre etterlyser en reell gjennomgang av hvordan NI skal kunne ivareta sine lovfestede oppgaver, og hvordan Ni skal kunne sikres de nødvendige ressurser til å utøve sitt mandat. I denne sammenheng vil det være fruktbart å sammenlikne med budsjettet for dagens NI og de behovene dagens NI ser for styrking av økonomien i den norske NI.

2. En ny norsk NI og forholdet til urfolksrettighetene

Gáldus styre viser til at dagens NI, som er underlagt Senter for menneskerettigheter (SMR) har, slik vi ser det, ikke fullt ut kunnet oppfylle sine oppgaver i forhold til å overvåke gjennomføringen av urfolksrettighetene i Norge. Dette skyldes etter hva vi forstår manglende prioritering av urfolksrettighetene innenfor NIs virksomhet, begrenset kompetanse om urfolksrettslige og særlig samiske rettsforhold, manglende økonomiske ressurser og manglende kontakt med det samiske samfunnet og relevante samiske miljøer både i Norge og i Norden. Gáldu på sin side har solid kompetanse i urfolksrettigheter, har allerede et bredt, godt forankret nettverk både internasjonalt, regionalt og lokalt, og har muligheter for tett kontakt med det samiske samfunnet gjennom både språklig og kulturell kompetanse hos de ansatte og ikke minst gjennom lokaliseringen i en samisk kommune, Guovdageaidnu/ Kautokeino.

Gáldus styre viser til at det i sluttrapporten fra konsulentgruppen som har dannet grunnlaget for lovforslaget (punkt 8.5) pekes det på at NIs prioriteringer i begrenset grad har vært utformet ut fra hva som er de menneskerettslige utfordringene i Norge. Rapporten viser at spørsmål knyttet til minoriteters rettigheter og urfolks/samiske rettigheter har blitt viet liten oppmerksomhet. Utenriksdepartementet er opptatt av at nasjonal institusjon skal bygge kompetanse innenfor urfolks- og minoritetsrettigheter. Det kan tenkes flere tiltak for å legge til rette for kompetanseutvikling på dette området. Det kan oppstilles krav om at ledelsen i den nasjonale institusjonen skal ha kunnskaper om urfolksrettigheter og samiske samfunnsforhold. I samme punkt drøftes hvorvidt oppnevningssmulighet til medlem av en nasjonale institusjons ledelse kan legges til Sametinget. Et annet mulig tiltak som rapporten peker på er at NI etablerer et aktivt samarbeid med Gáldu - Kompetansesenteret for urfolksrettigheter og med relevante minoritetsorganisasjoner. Det forutsettes at institusjonen også har nødvendig kjennskap til minoritetsspørsmål.

Gáldus styre finner det formålstjenlig å knytte arbeidet med å endre Gáldus mandat og organisering av virksomheten til nettopp prosessen med å få på plass en ny NI for menneskerettigheter. Gáldu ble i 2012 evaluert av Rambøll, og evalueringsrapporten

er under oppfølging. I rapporten fremgår det at Gáldu har opparbeidet seg høy kompetanse innenfor urfolksrettigheter, og at Gáldu får gode skussmål når det gjelder å være en pålitelig kilde til informasjon om urfolksrettigheter. Samtidig slår evalueringsrapporten fast at Gáldus mandat, rolle og virksomhet oppfattes som uklar for flere av samarbeidspartene og målgruppene, noe som nødvendiggjør klargjøring av både mandatet og målgruppene. Rambøll peker i evalueringen på noen prinsipielle utfordringer for Gáldu, herunder sies det:

”Rambøll vurderer at Gáldu er på riktig spor når det gjelder det pågående arbeidet med å klargjøre hvilke arealer, nettverk og fora Gáldu bør prioritere å delta i, og vurdere nytten i sin tilstedeværelse i ulike nettverk. Dette er et evalueringsarbeid vi mener det vil være nyttig å utvide til å omfatte hele Gáldus virksomhet, med senterets aktiviteter, produkter og tjenester. Gáldu har behov for å klargjøre, både for seg selv og andre, hva senteret skal være, hva de skal jobbe med, hvilken rolle de skal spille og hvor de skal prioritere å legge inn sin innsats. Rambøll ser behov for at det gjennomføres en bred prosess for å utarbeide en tydeligere operasjonalisering av senterets oppdrag og målgrupper.”(Se evalueringsrapporten kapittel 4.6, side 25.

<http://www.ramboll.no/~media/Images/RM/RM%20NO/PDF/Publikasjoner/2012/Evaluering-Galdu.ashx>)

I statlig forvaltning skal det være særlige grunner for å bruke styrever i statlige organer. Begrunnelsen baseres først og fremst på hvorvidt det er gode argumenter for selvstendighet fra politiske myndigheter. Både Gáldus og NIs virksomhet finner sted i et politisert felt hvor nedfelling av lovverket er i stadig utvikling. Da er det særlig viktig at begge institusjonene har nødvendig legitimitet i prioriterte målgrupper. Både Gáldus og NIs tilknytning til staten må ses i lys av hvilken rolle institusjonene er ment å spille samt en vurdering av hvordan legitimitet i målgruppene best ivaretas.

Rambølls anbefalinger i evalueringen av Gáldu gir, uavhengig av forslaget om etablering av en ny norsk NI, grunnlag for en prosess for å tydeliggjøre Gáldus målgrupper og mandat. Styret ønsker å fremheve følgende aspekter:

- Gáldus evaluering påpeker en del større utfordringer knyttet til Gáldus virksomhet og mandat, noe som etter styrets oppfatning vil kreve endringer i Gáldus vedtekter.
- Høringsdokumentet peker på at Gáldu og den nye NI bør ha et tett samarbeid, da disse to institusjonene vil ha til dels ha overlappende mandat. Særlig gjelder dette styrking av kompetansen om menneskerettigheter i relevante miljøer både i Norge og internasjonalt.

Gáldus styre vil peke på behovet for et styrket mandat for Gáldu når det gjelder overvåkning, rådgivning og informasjon om urfolksrettighetene. Vi anser det for å være lite hensiktsmessig å ha to institusjoner som vil ha så nærliggende mandater, og hvor NI uansett om Gáldu fortsetter å arbeide slik institusjonen i dag gjør, vil måtte bygge opp kompetanse innfor urfolks- og samiske rettighetsforhold, kompetanse som i dag allerede forefinnes hos de faglige ansatte i Gáldu. Rambøll-rapportens påpekninger om Gáldus utydelige mandat, og virksomhet som ikke samsvarer med vedtektene, vil kunne løses gjennom at Gáldus funksjoner styrkes og målgruppene samsvarer med det loven legger opp til at NI skal ha av målgrupper. Det har i flere

sammenhenger vært påpekt at Gáldu bruker for mye av sin faglige ressurser til administrative oppgaver på bekostning av faglige oppgaver, Arbeids- og inkluderingsdepartementet har derfor i 2009 fått gjennomført en vurdering av hvorvidt Gáldu bør knyttes til Samisk høyskole, forutsatt at Gáldu fortsatt sikres faglig autonomi. Forslaget om tilknytning til Samisk høyskole har ikke blitt fulgt opp, da dette forslaget ikke fikk nødvendig tilslutning fra blant andre Gáldus styre.

Utredningen om mulig tilknytning til Samisk høyskole inneholder også en vurdering av Gáldus mulige stilling som selvstendig nasjonal institusjon for urfolksrettigheter, herunder hvorvidt senterets mandat også bør omfatte overvåkningsansvar for urfolks menneskerettigheter, utredning, rådgivning og informasjon om situasjonen for urfolksrettigheter i Norge. Utredningen begrunner på en god måte hvorfor Gáldu bør inneha funksjonene for en NI, selv om argumentasjonen i utredningen går i retning av at Gáldu bør ha status som separat NI innenfor urfolksrettigheter, mener vi at argumentasjonen også er svært aktuell i forhold til hvorfor Gáldu bør knyttes til en ny NI. Her pekes blant annet på den dynamiske utviklingen som har vært innenfor urfolksrettighetenes sektor etter at Gáldu ble etablert. Blant annet er det etablert en egen Spesialrapportør for urfolksrettigheter i 2001, etablert et Permanent Forum for urfolksspørsmål i 2002, Urfolkserklæringen ble vedtatt i 2007 og FNs menneskerettighetsråd opprettet en egen ekspertmekanisme for urfolks rettigheter i 2007. Alt dette gjør at Gáldus mandat ikke er i tråd med den internasjonale utviklingen, særlig når det gjelder urfolkserklæringens forutsetning om effektive mekanismer på nasjonalt nivå for å sikre gjennomføring av erklæringens bestemmelser.

At Gáldu i dag ikke kan sies å oppfylle de forutsetningene som ligger til grunn i urfolkserklæringen, er et viktig argument for at Gáldu bør ha en tilknytning til en ny NI. Utredningen anbefaler at regjeringen, i samråd med Sametinget og Gáldu iverksetter en offisiell utredning for å ”vurdere hvorvidt Gáldu i et noe lengre perspektiv bør oppgraderes til en nasjonal institusjon for urfolks menneskerettigheter i Norge i samsvar med Paris- prinsippene” (se punkt 8.2.7 i utredningen) Utredningen vedlegges dette høringsinnspillet, Kapittel 11 omhandler i sin helhet muligheten for å knytte Gáldu til NI, og inneholder noen forslag til hvilket mandat og oppgaver Gáldu vil måtte ha i en NI, og hvilken fremgangsmåte som vil måtte følges for å knytte Gáldu til en NI.

3. Konkluderende kommentarer og tilrådinger

Gáldus styre mener at det er viktig at en fremtidig NI får i oppgave å særlig påse at statlige myndigheter oppfyller og aktivt gjennomfører urfolksrettighetene. Etter vårt skjønn er forslaget om et samarbeid mellom Gáldu og NI noe å bygge videre på, men et institusjonelt samarbeid vil ikke løse problemene med Gáldus uklare mandat og manglende resultatoppnåelse i forhold til alle målgruppene våre, ei heller vil det løse NIs mangel på kompetanse innfor urfolksrettigheter og det at NI uansett må bygge seg opp et urfolksnettverk og en kontakt opp mot det sivile samiske samfunnet. For å kunne løse begge institusjoners ufordringer mener vi at samarbeidet mellom Gáldu og NI bør skje ved at institusjonene knyttes organisatorisk sammen og Gáldus mandat samtidig endres i tråd med loven om NI.

Gáldu ser flere fordeler ved at Gáldu knyttes til en ny NI som også har ansvaret for urfolksområdet, herunder at:

- Gáldu vil kunne styrke ny nasjonal NI med spisskompetanse innenfor urfolksfeltet, et solid nettverk og god forankring i det samiske samfunnet og blant samiske institusjoner
- Gáldu har per i dag fem faste stillinger, og vil nyte godt av å være underlagt en større organisasjon og et større fagmiljø, og vil bli mindre sårbar enn i dag.
- Gáldus mandat vil ved at Gáldu knyttes til NI, bli endret, noe som vil bidra til å tydeliggjøre Gáldus mandat og målgrupper, slik evalueringsrapporten fra Rambøll anbefaler.
- Samiske rettighetsforhold og urfolksrettigheter vil på en tydeligere måte bli et innsatsområde for nasjonal NI, i tråd med Norges forpliktelser etter FNs Urfolkserklæring.

Gáldus styre legger følgende forutsetninger til grunn for at Gáldu organisatorisk skal kunne knyttes til en fremtidig NI:

- En inkluderende konsultasjonsprosess hvor Gáldus styre tidlig tas med og får påvirke både valg av organisering og rammeverket for et Gáldu tilknyttet NI.
- NI må sikres tilstrekkelig finansiering, slik at det på en forsvarlig måte kan bidra til også urfolksrettighetenes gjennomføring i Norge.
- Gáldus lokalitet i Kautokeino og de ansattes arbeidsplasser må sikres i prosessen.
- At Gáldus styre videreføres som et sektorstyre for Gáldu/ urfolksseksjonen innenfor NI, sammen med en avdelingsdirektør/ fagdirektør for urfolksrettighetsområdet (dagens direktørstilling vil måtte endres)
- Det må vurderes hvordan man kan sikre at Gáldus egenart kan videreføres dersom institusjonen knyttes til NI.
- Gáldus særskilte spisskompetanse innenfor urfolksrettigheter skal ivaretas i ny NI gjennom tilstrekkelige økonomiske ressurser/ videreføring av øremerkede midler til Gáldu.
- At senterets særskilte formål innenfor urfolksrettigheter ivaretas på en betryggende og akseptabel måte for alle parter som et ledd i virksomheten i en ny NI, herunder også gjennom styrerepresentasjon og eget sektorstyre for Gáldu.
- At lov om NI gjenspeiler at ny NI får som en særskilt oppgave å ivareta hensynet til urfolks rettigheter gjennom en egen referanse til dette i lovutkastets § 2, og at Sametingets oppnevningsrett styrkes i henhold til dette.
- Samiske organisasjoner og det samiske sivile samfunnet må få en naturlig plass i det fremtidige rådgivende utvalget for NI.

Styret forutsetter at Gáldu tas med i konsultasjoner, sammen med Sametinget, for å finne en løsning som sikrer ovenfor nevnte aspekter.

Gáldus styre mener at Gáldus særskilte mandat som kompetansesenter for urfolksrettigheter, behovet for faglig selvstendighet og muligheter for egne prosjekter

initiert fra det samiske samfunnet tilsier at Gáldu fortsatt bør ha et eget styre som fastsetter senterets prioriteringer, i tråd med NIs overordnede mandat.

Gáldus styre har på bakgrunn av dette, under de forutsetninger som er redegjort for ovenfor, kommet til at styret vil tilrå departementet om å sette i gang en prosess for å utvikle en ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter med A-status i tråd med Paris-prinsippene. Styret mener videre at samiske rettigheter må ivaretas gjennom en tilknytning av Gáldu til den nye NI som en egen urfolkssektor (urfolkssenter) hjemlet i loven, ledet et eget styre, fagdirektør og med eget budsjett.

I tråd med dette mener Gáldus styre at lovforslagets § 2 bør ha et nytt annet ledd som følger:

«Den nasjonale institusjonen skal fremme og beskytte samiske rettigheter nasjonalt gjennom et eget kompetansesenter for urfolksrettigheter som knyttes til institusjonen.»

Gáldus styre viser videre til Sametingsrådets uttalelse som også støtter opp om igangsetting av en konsultasjonsprosess med den målsetning knytte Gáldus funksjoner til NI og endre på Gáldus mandat for å få en mer slagkraftig menneskerettighetsinstitusjon som også vil komme det samiske samfunnet i Norge til gode.

Gáldus styre mener videre at vedtektene for Gáldu bør gjennomgås med sikte på å avklare hvordan Gáldu kan videreutvikles som et senter for urfolks rettigheter der kompetanseutvikling, informasjon, overvåkningsfunksjon og utadrettet virksomhet kan ivaretas innenfor rammen av en ny NI.

Styret understreker at Gáldus uavhengighet innenfor en organisatorisk tilknytning til NI, er vesentlig for å sikre overvåkningen av de samiske menneskerettighetene. Den kompetansen og det nettverket Gáldu har, sammen med en selvstendig rolle innenfor NI, vil være med på å skape troverdighet i det samiske samfunnet når det gjelder overvåkningsfunksjonen. Dette vil igjen skape større trygghet for enkeltpersoner og grupper som har behov for å få sine rettigheter belyst av en kompetent og uavhengig institusjon med tilhørighet i det samiske samfunnet.

Vi ser frem imot å inngå i en konsultativ prosess hvor Gáldu har mulighet å komme med utfyllende opplysninger og drøfte det videre arbeidet med å få på plass en norsk NI med A-status.